Αρχειακός Τόπος Θεόδωρου Κολοκοτρώνη

Αριθμός Τεκμηρίου 0147

Επιστολή του Γρηγόριου Δικαίου προς τον Νικήτα Σταματελόπουλο για τις πολιτικές εξελίξεις, τις ανάγκες στα Δερβένια Κορινθίας, τη δολοφονία του Παν. Κρεββατά.

29 Νοεμβρίου 1822

Ταυτότητα Εγγράφου *(Περίληψη)*

Ἐπιστολὴ τοῦ Γρηγόριου Δικαίου πρὸς τὸν Νικήτα Σταματελόπουλο, μὲ τὴν ὁποία ἀναφέρεται σὲ πολλὰ ζητήματα. Ὁ Δικαῖος δὲν κάνει χρήση τῆς ἰδιότητάς του ὡς «Ἀντιπροέδρου τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας», ἀλλὰ γράφει σὲ ὕφος φιλικό, γιὰ ζητήματα ὅμως τῆς ἁρμοδιότητας καὶ τῆς εὐθύνης του. Ἀρχικὰ γίνεται ἀναφορὰ στὶς ἔριδες μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, στὴ διαταγὴ ποὺ δόθηκε στὸν Πάνο Κολοκοτρώνη νὰ μεταβεῖ στὴν ἐπαρχία Λεονταρίου γιὰ στρατολογία καὶ γιὰ νὰ εἰσπράξει τὶς φορολογικὲς ὑποχρεώσεις τῶν κατοίκων. Στὴ συνέχεια, γίνεται ἀναφορὰ στὴν ἐνίσχυση τοῦ στρατοπέδου τῶν Δερβενίων (Μεγαρίδος) μὲ πολεμοφόδια καὶ ἄνδρες, καθὼς ἐπίσης καὶ γιὰ τὴ μετάβαση μαστόρων, γιὰ τὴν κατασκευὴ πύργων. Ὁ ἀναφερόμενος Διονύσιος, τὸν ὁποῖο ἀπέστειλε ἡ Διοίκηση στὰ Δερβένια «μὲ γράμματα καὶ μὲ χρήματα», εἶναι ὁ Διονύσιος Πανούσης, καπετάνιος ἀπὸ τὰ Μέγαρα (βλ. Φώτ. Χρυσανθόπουλος, Βίοι Πελοποννησίων ἀνδρῶν, σ. 61), ὁ ὁποῖος ἔχει ὁριστεῖ ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῶν πύργων τῶν Δερβενίων (ΑΕΠ, τ. 2, σ. 37 καὶ 47· Ἀρχεῖο Ἀγῶνος: ἐπιτομές, τ. 2, σ. 292). Τέλος, ὁ Γρ. Δικαῖος ἐνημερώνει ἀναλυτικὰ τὸν Νικ. Σταματελόπουλο γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ Παναγιώτη Κρεββατᾶ ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ Γιατράκου, ἐνῶ γίνεται καὶ ἀναφορὰ στὴ μετάβαση στὴν ἐπαρχία Μυστρᾶ τοῦ Δημήτριου Πλαπούτα καὶ τοῦ Γενναίου Κολοκοτρώνη. Ἡ πρώτη δημοσίευση τοῦ ἐγγράφου ἀπὸ τὸν Γεν. Κολοκοτρώνη περιέλαβε μόνο τὸ τμῆμα τῆς ἐπιστολῆς ποὺ ἀφορᾶ τὴν ὑπόθεση Κρεββατᾶ. Τέλος, ὁ ἐπιφέρων τὴν ἐπιστολὴ εἶναι ὁ Στασινὸς Ντουρέκας, ἀκόλουθος τοῦ Νικηταρᾶ (βλ. Φώτ. Χρυσανθόπουλος, Βίοι Πελοποννησίων ἀνδρῶν, σ. 89).

Προηγούμενες Εκδόσεις: Ὑπομνήματα, σ. 74-75 ▪ ΙΑΘ, τ. 2, σ. 87-91.

Γενναιότατε ἀδελφέ!

Σήμερον ἔλαβον τὸ ἀδελφικόν σου τῶν 17: τοῦ τρέχοντος. Εἶδον τὰ ὅσα μοῦ γράφεις εἰς τὰ ὁποῖα σοῦ ἀποκρίνομαι κεφαλαιωδῶς. Περὶ τῶν συμπατριωτῶν μας, ἀδελφέ, ὡμίλησα, ἐσυμβούλευσα, ἔκαμον ὅ,τι ἐδυνήθην διὰ νὰ τοὺς καταπείσω νὰ γνωρίσουν τὰ χρέη των καὶ νὰ αἰσθανθοῦν τὸν φοβερὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος καὶ νὰ παύσουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀντιφέρωνται. Ἔλαβε καὶ τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς παρὰ τῆς Διοικήσεως ὁ χιλίαρχος Πάνος Κολοκοτρώνης ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας νὰ θύσῃ καὶ ν' ἀπολέσῃ μήπως τοὺς φέρει εἰς αἴσθησιν καὶ τοὺς ξεκινήσει διὰ τὸ στρατόπεδον, νὰ δώσουν καὶ τὰ ἐθνικὰ δικαιώματα.

Διὰ τὰ Δερβένια προβλέπομεν ὅσον τὸ δυνατόν. Ἐστείλαμεν ἐκεῖ τὸν Διονύσιον ἐφοδιάσαντες αὐτὸν μὲ γράμματα καὶ μὲ χρήματα. Ἐστείλαμεν καὶ φροντιστὴν εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐδώσαμεν μερικὰ χρήματα, ἐπροβλέψαμεν καὶ διὰ ζωοτροφίας. Σήμερον ἐσυμφωνήσαμεν νὰ λάβωμεν ἀρκετὴν ποσότητα γεννήματος νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὰ στρατεύματα τῶν Δερβενίων. Ἐστείλαμεν καὶ δύω χιλιάδες γρόσια εἰς τὸν κ. Ζαφειρόπουλον νὰ ἀγωράσῃ 3 χιλιάδες κοιλὰ γέννημα διὰ τὰ στρατεύματα καὶ κατόπιν τοῦ προφθάνομεν καὶ τὰ ἐπίλοιπα γρόσια. Ἐγράψαμεν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ ἐλπίζομεν νὰ σᾶς προφθάσουν ἀρκεταὶ τροφαί. Ἐγραψαμεν τοῦ ἀρχιστρατήγου Κολοκοτρώνη νὰ στείλῃ 500: στρατιώτας εἰς Δερβένια διὰ τὸ ὁποῖον ἐνέργησον καὶ ἡ γενναιότης σου τὸ κατὰ δύναμιν. Παρηγγείλαμεν εἰς τὸν ἴδιον νὰ στείλῃ καὶ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ μοναστήρι τοῦ Φονιὰ Ἅγιον Γεώργιον 150: κοιλὰ ἀραποσίτι καὶ κρασὶ ὅσον χρειασθῇ καθότι οἱ καλόγεροι σκοπεύουν νὰ τὰ πωλήσουν. Στεῖλε καὶ ἡ γενναιότης σου νὰ πάρῃς ἀπ' αὐτὰ διὰ νὰ οἰκονομήσῃς τοὺς δικούς σου στρατιώτας. Αὐτά, ἀδελφέ, ἐκάμομεν ἕως ὥρας. Ἐγὼ καθ' ἡμέραν ἐνεργῶ, ἀγωνίζομαι καὶ κοπιάζω διὰ τὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος, μὰ τὶ νὰ κάμω ἕνας ἄνθρωπος; ἐσιάστησα καὶ κοντεύω νὰ χάσω

τὸν νοῦν μου. Διὰ στρατεύματα προβλέπομεν ἀδιακόπως. Σήμερον ἐκκινῶμεν δι' αὐτοῦ 100: Φαναρίτας καὶ 300: Μισθριώτας καὶ ὅλον ἓν σᾶς προφθάνομεν. Οἱ μαστόροι ἄφευκτα καταφθάνουν εἰς Δερβένια καὶ μεῖνε ἥσυχος. Ἡμεῖς τὴν νύκτα ἡμέραν κάμομεν καὶ ἐξομαλίζωμεν τὰς δυσκολίας, διὰ δὲ τοὺς μισθοὺς τῶν στρατιωτῶν σου, ἂν ἤξευρες τὴν στενοχωρίαν μας δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ προβάλῃς διόλου, μὰ γνωρίζω καὶ τὴν γνώμην τῶν στρατιωτῶν σου. Μ' ὅλον τοῦτο φροντίζω δι' αὐτὸ ἀδιακόπως. Ὁ μόνος τρόπος ὁποῦ στοχάζομαι κατὰ τὸ παρὸν εἶναι νὰ γένῃ μία διαταγὴ νὰ συναχθῇ ὁ ἔρανος τῆς ἐπαρχίας μας εἴκοσι χιλιάδες γρόσια καὶ αὐτὰ νὰ λάβῃς διὰ μισθοὺς τῶν στρατιωτῶν σου. Ὅθεν ἂν ἐγκρίνῃς τὴν γνώμην μου στεῖλε τοὺς ἀνθρώπους σου νὰ συνάξουν. Τὸν κύριον Γεώργιον ἀσπάζομαι. Διὰ τὰς τέντας γράφω καὶ σᾶς ἔρχονται.
Ἀδελφέ, λάβε καὶ ἓν γράμμα ἀπὸ Μισθ(ρ)ᾶ νὰ βεβαιωθῇς διὰ τὸ τραγικὸν συμβὰν τοῦ μακαρίτου Κρεββατά. Εἰς τὰς 6: τοῦ τρέχοντος, ἡ ὥρα τῆς ἡμ(έρας) εἰς τὰς 4: ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὸν Μισθρᾶ μὲ 8: ἀνθρώπους του νὰ ἔλθῃ ἐδώ δι' ἀναγκαίας τῆς Πατρίδος ὑποθέσεις. Καὶ ὢν ἀπομεμακρυσμένος ἀπ' ἐκεῖ μίαν καὶ ἡμισείαν ὥραν, ἐτουφεκίσθη εἰς τὸ γεφύρι καὶ ἐσκοτώθη ἀπὸ μερικοὺς κακοποιοὺς ὁποῦ εἶχον χοσιάν. Δὲν ἔφθασε τοῦτο εἰς αὐτοὺς ἀλλὰ τὸν ἔγδυσαν κατάσαρκα καὶ τὸν ἐτουφέκιζον. Ἔτρεξεν ὁ Παναγιώτης Στάϊκος μὲ 40: στρατιώτας νὰ συλλάβῃ τοὺς φονεῖς πλὴν δὲν ἠδυνήθη. Οἱ φονεῖς τοῦ μακαρίτου ἐφανερώθησαν ὅτι ἦτον ὁ Γληγοράκης ἀνεψιὸς τοῦ Γιατράκου, ὁ τζαούσης τοῦ Γ. Γιατράκου καὶ ἄλλοι μερικοί. Ἡ Γερουσία ἔλαβε δραστήρια μέτρα, ἔστειλε τὸν στρατηγὸν Κολιόπουλον καὶ τὸν καπετὰν Γιαννάκην Κολοκ[οτρώνην] μὲ 200: στρατιώτας νὰ συλλάβουν τοὺς φονεῖς καὶ νὰ τοὺς φέρουν ἐδώ διὰ νὰ μάθωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ φόνου. Αὐτὰ τὰ ἔργα, ἀδελφέ, ἀπελπίζουν κάθε αἰσθητικὸν ἄνδρα, καθότι ὅταν ἐκλείπῃ ἡ ἀσφάλεια τῶν καλῶν πατριωτῶν καὶ δυνατῶν νὰ οἰκονομήσουν τὸ Ἔθνος, ποῖον καλὸν ἐλπίζεται πλέον; Ὁ ἀδελφός μου Νικῆτας ἦτον ἕτοιμος νὰ ἐκστρατεύσῃ. Πλὴν κατὰ δυστυχίαν ἠσθένησε καὶ ἐμποδίσθη. Περιμένω ὅμως τὰ ἀνίψια μου μὲ τοὺς στρατιώτας, καὶ κατόπιν ὅταν ἀναλάβῃ ἔρχεται καὶ αὐτός.
Ὁ Γιατράκος ἐξεσκέπασε τὸ πρᾶγμα φανερὰ [13] φανερὰ ὅτι τὸ<ν> ἐσκότωσεν ὁ ἴδιος καθότι ὁ μακαρίτης Κρεββατὰς ἐσκόπευεν νὰ ἀφιερώσῃ τὴν ἐπαρχίαν του εἰς τὴν γενναιότητά σου καὶ διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ ὁ Γιατράκος τὸν ἐσκότωσεν. Ὅθεν ἡμεῖς πρέπει νὰ τὸν ἐκδικηθῶμεν, διότι ὁ μακαρίτης ἐσκόπευε καλὰ διὰ ἡμᾶς. Ταῦτα καὶ μένω.

Τριπ(ολιτσὰ) 29: Νοεμβρίου 1822:
ὁ ἀδελφός
Ἀρχιμ(ανδρίτης) Γρηγόριος Δικαῖος

[πλαγίως:]
Λάβε μὲ τὸν Στασινὸν τὴν βούλαν σου.

[ἐπὶ τοῦ νώτου:]
Πρὸς τὸν γενναιότατον στρατηγὸν κύριον Νικῆταν Σταματελόπουλον
Εἰς Δερβενάκια

[ἐπὶ τοῦ νώτου, πλαγίως:]
Γ. Δικαῖος
1822

τζαούσης (τουρκ. çavuş) = χαμηλόβαθμος Ὀθωμανὸς στρατιωτικός, φρουρός

Αριθμός Τεκμηρίου
0147

Τίτλος
Επιστολή του Γρηγόριου Δικαίου προς τον Νικήτα Σταματελόπουλο για τις πολιτικές εξελίξεις, τις ανάγκες στα Δερβένια Κορινθίας, τη δολοφονία του Παν. Κρεββατά.

Ημερομηνία Σύνταξης
29 Νοεμβρίου 1822

Τόπος Σύνταξης
Τριπολιτσά

Συντάκτης
Δίκαιος Γρηγόριος (Παπαφλέσσας)

Αποδέκτης
Σταματελόπουλος Νικήτας

Είδος Εγγράφου
Πρωτότυπο

Διαστάσεις
222mm × 317mm

Αρ. Φύλλων
2

Γλώσσα
Ελληνικά

Προέλευση
ΑΡΧΕΙΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Διεύθυνση
kolokotronis-archive.org/items/code/0147

Μεταγραφή-Σχολιασμός: Βασίλης Παναγιωτόπουλος, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Βαγγέλης Σαράφης, Σάκης Δημητριάδης
Έλεγχος μεταγραφής: Αγαμέμνων Τσελίκας

Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση 4.0 Διεθνές (CC BY-NC 4.0).

